

'ik probeer mijn opdracht uit te voeren'

Enkele malen, zelfs één keer om middernacht, scheurde een onvermoeibare legerkorpscommandant zich los van pantserstaal en stafkaart om op het Bezoekers- en Perscentrum de nieuwsvoorzieners te woord te staan. Een kleine greep uit de antwoorden van generaal Meijnderts – al dan niet direct op Big Ferro van toepassing – bundelden wij in onderstaande kolommen.

'Naar mijn idee prefereren de autoriteiten en de bevolking hier de Nederlanders. Wij zijn gezien. Maar ik weet niet hoe lang dat nog duurt. De bevolkings- en verkeersdichtheid groeit voortdurend. Of je hier nog kunt oefenen moet je per één of twee jaar bekijken.'

'Leegloop . . . daar versta ik onder: verveling, steeds hetzelfde doen. Kijk, als de genie een brug over een rivier moet leggen staat iedereen daarop te wachten. Dat is niet te voorkomen. Maar ik heb niet de indruk, dat men dat beschouwt als leegloop.'

'Ach, die nota Schut/Haex over oefenterreinen is logisch. Men sprak over bataljonsoefenterreinen. Maar de AMX was er toen nèt en de YP lag voornamelijk op de tekentafel. De wensen zijn nu – mèt de mogelijkheden groter geworden. We rijden sneller. We hebben betere verbindingen. Tien jaar geleden oefende hier, op het oefenterrein Hohne; een brigade. Nu kan er maximaal een bataljon Leopards terecht. Ter Apel zou nu niet meer zijn dan een oefenterrein voor een compagnie of een eskadron. Zulke terreinen hebben we nodig; we hebben er zo geen een in Nederland.'

'Of ik geen heli's met antitankwapens mis? Och, met wapensystemen kun je altijd vooruit kijken en je afvragen: wat mis ik. En als je het hebt staat de nieuwe generatie alweer boven de kim en loop je weer achter. Ik probeer met dit soort oefeningen mijn opdracht uit te voeren met de middelen die ik heb.'

Natuurlijk is het prettiger als je over bewapende heli's beschikt. Zoals het ook prettiger is als je er een paar afdelingen luchtdoelartillerie bij hebt.'

'Ja, in verhouding worden er misschien wat weinig doden en gewonden gesimuleerd. Maar ik oefen hier met 40.000 man. Als je dan – ik noem maar iets – 10.000 doden en gewonden gaat simuleren krijgen die jongens er wel een goeie sik van.'

'Ik heb veel met soldaten gepraat en die vonden de oefening over het algemeen stimulerender dan kleinere oefeningen. Interessanter ook. Bij voorbeeld door de internationale deelname. Of die soldaten wel eerlijk tegen me zijn? Ze zijn altijd eerlijk. Ze zeggen precies wat ze voor de mond komt.'

. . . 'ik kan niet ontkennen, dat de prins oordeelde op grond van harde feiten toen hij sprak over het wapenonderhoud. Ik ga proberen dat te verbeteren . . .'

'Ideaal zou een NATO-oefening zijn waarin de generaal Meijnderts wordt geoefend. Maar vergeet niet, dat alleen deze oefening ons al twee jaar hard werken heeft gekost.'

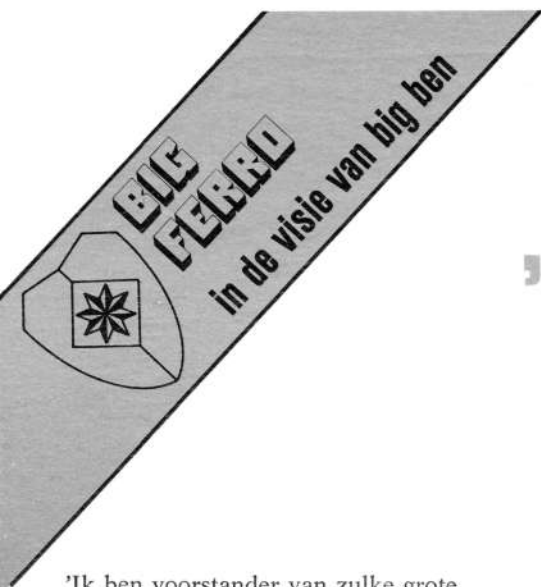
'Ik heb geprobeerd iedere nacht vier uur te slapen. Wat zegt u? Net zoals Napoleon? Jawel, maar die had 's nachts nog een paar andere dingen te doen.'

Bij de foto's

Boven: In het hoofdkwartier, in het bezoekerscentrum (zoals hier) voor de kaart . . .

Onder: of te velde; generaal Meijnderts was — zo leek het vaak — overal tegelijk

GENERAAL BENNECKE:

'blij met internationale deelname'

'Ik ben voorstander van zulke grote oefeningen. Zelfs de beste stafoefening op de kaart kan niet vergeleken worden met zulke oefeningen met echte troepen. Een kapotte tank kan nu een hele colonne ophouden. Doe je dit niet dan verlies je elke maatstaf voor troepenaanvoering uit het oog. Dan word je een pure theoreticus.'

Aldus generaal J. Bennecke, commandant van de geallieerde strijdkrachten in Centraal-Europa, tijdens een kort interview na zijn bezoek aan Big Ferro.

Generaal Bennecke, die op 1 oktober jl. zijn commando overdroeg, toonde zich ingenomen met de positieve indruk, die hij bij Nederlandse eenheden had opgedaan. 'Iedereen, die ik sprak voelde zich bij de oefening betrokken. Het gezamenlijk optreden van pantserinfanterie en tanks was goed.' Onder meer viel het hem mee, dat alle militairen die hij had gesproken ooit met scherp hadden geschoten. ('En ik weet dat de mogelijkheden daartoe in Nederland beperkt zijn').

Ook over het scheidsrechtssystemen toonde de geallieerde commandant zich zeer tevreden. ('Aan beide zijden was men goed in het beeld en men beschikte over goede verbindingen.') 'Ik ben blij,' zei generaal Bennecke verder, 'dat ook het Amerikaanse tankbataljon aan Big Ferro deelnam. Vanuit mijn positie ben ik voorstander van een zo groot mogelijke internationale deelname bij oefeningen.

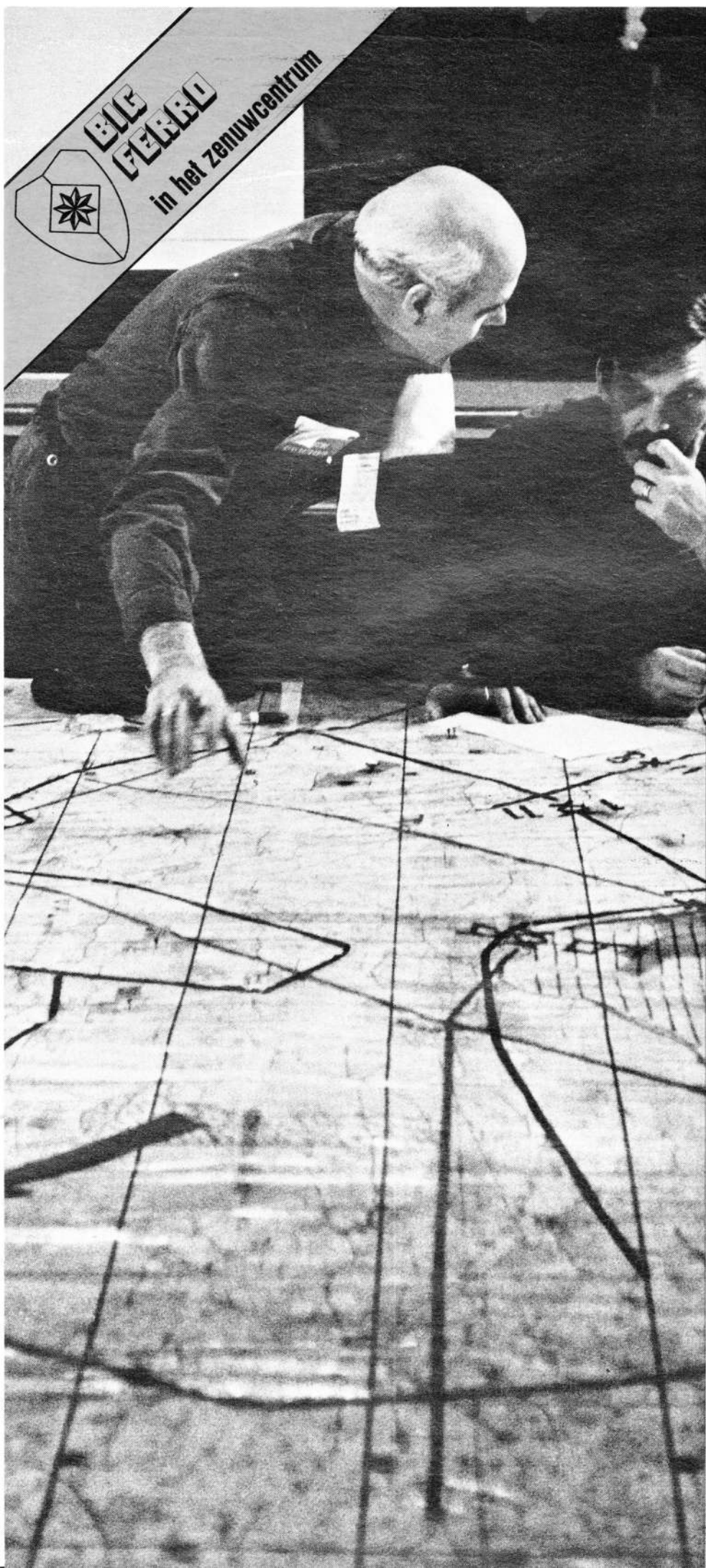
Het is goed, dat een Amerikaanse eenheid oefende in Noord-Duitsland. In het zuiden is het heuveliger. Ik vind het een goede demonstratie voor ons zelf en voor potentiële aanvallers als wij laten zien, dat NAVO-eenheden in alle delen van het centrale front kunnen optreden en niet alleen in hun eigen vak.'

'Alle oorlogservaringen leren,' aldus generaal Bennecke, 'dat al snel in

internationale formaties wordt gestreden. Vooral als reserves worden ingezet en daar waar legerkorpsvakken aan elkaar grenzen. Daarom ben ik zo blij met deze internationale deelname. Vooral ook, omdat hier een uitstekende vermenging werd toegepast: een Nederlandse divisie met een Duitse brigade, waarin weer Nederlandse bataljons. Zó leert men elkaar kennen en de verbindingsmiddelen gebruiken.'

Generaal Jürgen Bennecke, commandant (tot 1 oktober j.l.) van de NATO-eenheden in Centraal-Europa

Zes mannen 'maakten' Big Ferro. Zij vormden de projectgroep, die anderhalf jaar geleden de allereerste voorbereidingen overnam van de Oefeningsstaf 1 Lk. Dat waren onder leiding van legerkorps G-3 luitenant-kolonel G. van Osch, achtereenvolgens de plv. G-1 maj. J. Valstar en diens opvolger ritm. J. E. Eleveld, de plv. G-2 maj. W. F. S. van Lingen, de plv. G-3 maj. M. J. Wilmink en diens opvolger maj. J. J. J. M. M. Vos en de G-4 Operatiën maj. H. A. Couzy.

Zij bleven de centrale figuren. Ook in Big Ferro's zenuwknoppunt: het op afbreken staande Soldatenheim, in front van een kazerne in Munster. In de grote zaal van het wrakke gebouw gonsde het twee weken van Hollandse activiteit aan veldtelefoons en een wirwar van kaarten bedekt met locaties en faselijnen. Zó veel kaarten, dat men nauwelijks iets terugvond van het kasteelmurdecor dat de ruimte omspande, herinnerend aan feestelijker momenten in het Heim.

Eén omvangrijke, liggende kaart gold als de magneet waarnaar – althans in grote lijnen – alle Big Ferro-ers zich richtten. Het was de enige kaart waarop zowel de groene als de blauwe posities stonden uitgebeeld. Bezijden van deze ruimte van de 'schizofrene' hoofdvoefenleiding, afgescheiden door panelen, hingen de kaarten met een eenzijdige blik. Daar bevonden zich de 2/3-mensen die legerkorpsstaf speelden. In de ene hoek voor het blauwe legerkorps (de 1e Divisie en later ook de 11e Duitse divisie). In de tegenoverliggende voor het 'groene gemengde leger' (4 Div., aangeleund door gesimuleerde divisies).

De realiteit vereiste wel één ding: dat beide vijandelijke legerkorpsstaven niet bij elkaar spiekten en zich gedroegen als bedroeg de onderlinge afstand een kilometer of honderd. Daar ook liepen fantasievolle lieden rond, die de echt optredende divisiecommandanten voorzagen van de tactische situatie van de (niet aanwezige) nevendivisies. Al deze mensen draaiden tien dagen lang een dienst van tien uur op, tien uur af. Een systeem waarbij begrippen van tijd, ruimte, licht en donker nogal eens vervagen.

Wij laten hiernaast luitenant-kolonel Van Osch ononderbroken aan het woord.

'desnoods kunnen we elk jaar zo'n oefening opzetten'

'Big Ferro is een vrije oefening, gebaseerd op autonome beslissingen van de scheidsrechters. De aanvallende partij heeft minstens een overwicht van 3:1 nodig om de verdediger terug te slaan. Tabellen geven aan met welke snelheid dat gebeurt. Of, bij een starre verdediging, hoe lang die eenheid dat volhoudt.'

'Hoe dat is gelukt? Grandioos. De scheidsrechterlijke beslissingen zijn niet aangevallen. De legerkorpscommandant bemoeit zich daar ook niet mee. Eenmaal hebben de Duisters even geprotesteerd. Zij vonden, dat ze op een bepaald moment beter waren. Wij gaan ervan uit, dat de scheidsrechterlijke beslissing dat onzekere element is, dat je in de echte strijd ook kent. Een steengoed voorbereide actie van een voortreffelijke eenheid hoeft niet te slagen. Je hebt ook geluk nodig.'

'In het Duitse scheidsrechterssysteem beslist de oudste officier in rang hoe een tactische situatie wordt gewaardeerd en opgelost. Die werken met het officiersboekje in de hand. Daar konden wij niet aan beginnen. Zeker niet nu er ook buitenlandse scheidsrechters bij zijn. Dus hebben wij een iets ander systeem toegepast, dat tot nog toe alleen bij CPX-en werd gebruikt. Vorig jaar is het uitprobeerde met de oefening Test-Kees, daarna is het verder verfijnd en uitgewerkt. De buitenlanders waren er nogal verrukt van. De Duitsers en de Belgen zouden overigens niet eens hebben meegedaan zonder free battle.'

'Het verbindingssysteem is zo ingericht, dat een speler - een divisie- of een brigadecommandant - onmogelijk zijn collega aan de andere kant aan de lijn kan krijgen. Maar de hulpleider van bijvoorbeeld de 13e brigade kan wel de hulpleider van de 11e brigade aan de lijn krijgen. En de sectie hoofdoefening kan met de blauwe en de groene hulpleiders praten, zowel via de lijn als via het enkelzijbandnet. De secties 1 en 4 en de speciale stafsecties denken wel schizofreen. Die fungeren als legerkorpsstaf voor beide

partijen. Bij het spelen van aanvullingen gaat dat heel goed. Zij hebben veel sporadischer contact met de spelers. Voor de secties 2/3 is dat onmogelijk. Je krijgt de grofste denkfouten als je voor twee legerkorpscommandanten gaat spelen. De coördinerende staf denkt weer wel gespleten. Maar als je meer dan een jaar met de voorbereidingen bezig bent geweest maak je geen vergissingen.'

'Het heeft ons wel grondig beziggehouden. Bij geleide oefeningen zet je alles op papier en vervolgens ga je er ontspannen bij zitten. Het hele gevecht moet zich dan volgens het boekje voltrekken. Nu gaat dat anders. Voor de legerkorpsstaf als geheel is de Big Ferro-voorbereiding niet zo'n overbelasting geweest. Die is groot genoeg. Het kwam vooral aan op enkelingen: de sectie 3 en die mensen in de projectgroep. Die hebben het gevoeld. Je krijgt hierdoor wel een enorme ervaring. Met wat we nu hebben geleerd zouden we desnoods ieder jaar zo'n oefening kunnen opzetten. Maar in de praktijk zal dat maar éénmaal in de drie jaar lukken. Het probleem zit 'm in het inspelen op de burgersector, het overleg met onder meer de Landesregierungen. Je hebt zo'n groot oefengebied nodig dat je je komst zeker twee jaar tevoren moet aankondigen. Volgend jaar oefent hier bijvoorbeeld het Duitse 1e Legerkorps op grote schaal. Denk aan de luchtsteun. Ook in de lucht heb je een twee-partijen systeem nodig. De grote oefening Sky Blue van 2 ATAF (tweede geallieerde Tactische Luchtstrijdmacht), die al helemaal gepland was is speciaal voor Big Ferro verschoven naar deze periode. Denk ook aan het probleem, dat buitenlandse deelname afhankelijk is van hun begrotingen. Big Ferro is tegelijk de brigade-oefening van de Duitse 8e Panzer-brigade. Dat de Verenigde Staten hebben deelgenomen met één tankbataljon in plaats van met een brigade ligt zuiver aan de budgettaire armslag, die het 7e Leger uit Washington krijgt. Jammer is het

wel. Het ging erom de divisiecommandanten te oefenen en dus willen we zo veel mogelijk brigades hebben.' 'Waarom deze periode? We moesten wel. Een paar weken eerder en je had kans gehad op bloedhitte en zacht asfalt. Iets later en je kon zeker zijn van nat herfstweer: zachte bermen en bagger op de wegen door de rupsen. We hadden precies deze tijd nodig: niet te warm, niet te koud en met kale akkers.'

'Ach, die samenwerking met de Duitsers is niet nieuw. Het is ook niet zo moeilijk. We hebben dat Austauschprogramma, waarin pelotons, eskadrons en compagnieën met Duitse eenheden ruilen. Verder speelt een Duitse divisie een belangrijke rol in onze oorlogsplannen. Deze divisie kan een Nederlandse brigade onder operationeel bevel krijgen. Op stafniveau wordt dus al ontzettend nauw samengewerkt. We nemen deel aan elkaars commandopost-oefeningen. Bovendien werkt onze infanterie heel veel samen met Duitse tankeskadrons. Infanterie hebben we genoeg. Tanks niet. Nu, die pantsereenheden komen altijd uit de 11e en 3e Duitse divisie van het Duitse 1e legerkorps. Dat is gewoon onze tactische buurman'.

Bij de foto

Links: Een deel van de operationele top: hoofdoefeningleider luitenant-kolonel Van Osch (links) en een peinzende majoor Vos